

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 073 "Менеджмент"

на тему: «Удосконалення системи управління витратами підприємства»

Виконавець:
студентка центру заочної форми навчання
Гайчева Вікторія Олександрівна

_____
/підпис/

Науковий керівник:
кандидат ек.наук, доцент
Волчек Руслан Миколайович

_____
/підпис/

ОДЕСА – 2023

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах ринкового ціноутворення, коли виробник у більшості випадків позбавлений можливості довільного встановлення цін, єдиною можливістю збільшення прибутку та отримання конкурентних переваг є саме внутрішні резерви господарюючого суб'єкту зі зниження своїх витрат.

Управління ж витратами дозволить підприємству контролювати свої фінансові потоки, зменшувати зайві витрати та збільшувати прибуток; дасть можливість виявити недоліки та неефективність виробничого процесу; дозволить розробити нові продукти та послуги, які будуть більш популярні та прибуткові.

Метою дослідження є поглиблення теоретичних основ та розроблення практичних рекомендацій щодо удосконалення процесу управління витратами підприємства.

Досягнення поставленої мети зумовлює вирішення наступних **завдань**:

- визначити природу та сутність витрат підприємства;
- систематизувати методи управління витратами;
- проаналізувати транспортну галузь України;
- подати загальну характеристику підприємства;
- проаналізувати витрати підприємства;
- розробити заходи вдосконалення системи управління витратами підприємства.

Об'єктом дослідження є ТОВ «Т-ТРАНС».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, науково методичних положень та практичних рекомендацій щодо оптимізації системи управління витратами підприємства.

Методологія дослідження. Були використані наступні методи дослідження для вирішення поставлених завдань: методи теоретичного узагальнення та порівняння, метод системного аналізу та абстрагування, методи синтезу, індукції та дедукції, методи побудови таблиць, схем і графіків, статистичні методи дослідження.

Інформаційною базою дослідження виступили: навчальна література, фундаментальні публікації вітчизняних і закордонних вчених з питань формування витрат та їх управління, монографії, статті в періодичних збірниках наукових праць, фінансова звітність та документи первинного, аналітичного та синтетичного обліку ТОВ «Т-ТРАНС».

Структура і обсяг роботи. Дипломна робота складається із вступу, 2-х розділів, висновків, списку використаної літератури, який включає 50 найменувань. Основний текст становить 57 сторінок друкованого тексту. Робота містить: 17 таблиць, 17 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи управління витратми» розглянуто сутність і класифікацію витрат підприємства. Проаналізовано особливості їх формування та охарактеризовано методи управління витратами.

У другому розділі «Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища ТОВ «Т-ТРАНС» проаналізовано вантажні автомобільні перевезення в Україні, фінансовий стан та витрати підприємства. Розроблено та запропоновано рекомендації щодо вдосконалення системи управління витратами.

ВИСНОВКИ

Витрати – це грошові засоби, які підприємство витрачає на виробництво продукції або надання послуг. Вони можуть включати в себе витрати на матеріали, оплату праці, оренду, комунальні послуги, обладнання, рекламу та інші витрати, пов'язані з діяльністю підприємства. Витрати можуть бути прямими, тобто пов'язаними з безпосереднім виробництвом продукції або наданням послуг, або непрямими, тобто пов'язаними з загальним управлінням підприємством.

Аналіз витрат дозволяє підприємству зрозуміти, які витрати є важливими для виробництва і як їх можна оптимізувати, щоб забезпечити ефективність та стабільність фінансових потоків.

Система управління витратами на підприємстві має важливе значення для забезпечення ефективного використання ресурсів та досягнення фінансової стабільності, а саме: дозволяє підприємству зберігати контроль над витратами та встановлювати обмеження на їх рівень, що допомагає уникнути надмірних витрат та зменшити ризик фінансових втрат; підприємство може визначити, які витрати є важливими для виробництва та як їх можна оптимізувати, а це може забезпечити економію коштів і підвищення ефективності діяльності; вона дозволяє зібрати та аналізувати інформацію про витрати на підприємстві; допомагає виявляти ризики пов'язані з витратами та розробляти стратегії їх зменшення або управління, що може забезпечити стабільність фінансових потоків та запобігти можливим фінансовим проблемам; дозволяє підприємству забезпечити контроль над фінансовими потоками та витратами.

Транспортна галузь в Україні має велике значення для розвитку економіки та забезпечення життєвого рівня населення. Основні напрями транспортної галузі в Україні включають залізничний, автомобільний, водний та повітряний транспорт.

Основні тенденції транспортних перевезень в Україні охоплюють кілька напрямів, серед яких:

1. Зростання обсягів перевезень. За останні кілька років в Україні спостерігається стійке зростання обсягів транспортних перевезень, зокрема вантажів та пасажирів.

2. Розвиток мультимодального транспорту. Україна активно розвиває мультимодальний транспорт, що передбачає використання різних видів транспорту для перевезення вантажів та пасажирів.

3. Зростання конкуренції між транспортними компаніями. У зв'язку зі зростанням обсягів перевезень та розвитком ринку транспортних послуг в Україні збільшується конкуренція між транспортними компаніями.

4. Використання новітніх технологій. Транспортні компанії в Україні все більше використовують новітні технології, такі як електронні системи

моніторингу вантажів та пасажирів, що дозволяє покращити ефективність транспортних перевезень та знизити витрати.

5. Збільшення уваги до екології. У зв'язку зі зростанням обсягів транспортних перевезень в Україні збільшується увага до питань екології та використання екологічно чистих видів транспорту, таких як електромобілі та водні судна.

Аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «Т-ТРАНС» показав, що воно є рентабельним, ліквідним та фінансово стійким. Воно постійно розвивається, слідує за новітніми тенденціями в сфері автомобільних вантажних перевезень та намагається максимально задовольняти потреби своїх клієнтів.

В результаті аналізу витрат підприємства нами було запропоновано наступні заходи щодо оптимізації системи управління витратами на підприємстві:

1. Соціально-економічні: правильний вибір планування та аналізу витрат; мотивація працівників на зниження собівартості; обґрунтований вибір постачальників; скорочення адміністративно-господарських витрат.

2. Організаційні: покращення техніко-експлуатаційних показників роботи рухомого складу; раціоналізація маршрутів і схем доставки вантажів; оптимізація структури автомобільного парку; вдосконалення технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів.

3. Технічні: покращення якості рухомого складу; підвищення рівня технічного оснащення процесів організації та контролю перевезень вантажів.

Реалізація запропонованих заходів дозволить ТОВ «Т-ТРАНС» керувати своїми витратами та бути конкурентоспроможним на ринку автомобільних вантажних перевезень.

АНОТАЦІЯ

Гайчева В. О. «Удосконалення системи управління витратами підприємства».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 073 "Менеджмент"

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2023.

У роботі розглядається актуальна проблема управління витратами підприємства: визначено сутність та поняття соціально-економічної категорії витрат, досліджено основні класифікації витрат і методи їх формування, охарактеризовані методи та інструменти управління витратами господарюючого суб'єкта.

В якості об'єкту дослідження обрано підприємство ТОВ «Т-ТРАНС». Проведений аналіз динаміки фінансових результатів; розраховані та вивчені показники рентабельності, ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності.

Досліджені особливості формування витрат підприємства: визначені тенденції зміни складових операційних витрат, розглянута динаміка собівартості продукції, адміністративних витрат і витрат на збут.

Розроблено комплекс заходів щодо зниження витрат обраного підприємства. Отримання прибутків після їх впровадження свідчать про економічну ефективність запропонованих заходів.

Ключові слова: витрати, управління витратами, види витрат, система управління витратами, постійні витрати, змінні витрати.

ANNOTATION

Haitcheva V. «Improvement of the cost management system of the enterprise»
Qualification work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 073
Management»

Odessa National Economic University. - Odesa, 2023.

The paper considers the current problem of cost management of the enterprise: it defines the essence and concept of socio-economic category of costs, explores the basic classifications of costs and methods of their formation, describes the methods and tools of cost management of the business entity.

LLC «T-TRANS» is chosen as the object of research. The analysis of the dynamics financial results is conducted; indicators of profitability, liquidity, financial stability, and business activity have been calculated and studied.

The peculiarities of cost formation in the enterprise are examined: trends in the change of components of operating expenses are determined, the dynamics of product cost, administrative expenses, and sales expenses are considered.

A set of measures to reduce the costs of the selected enterprise has been developed. The profits obtained after their implementation indicate the economic efficiency of the proposed measures.

Keywords: costs, cost management, types of costs, cost management system, fixed costs, variable costs.